

دانشکده معماری و هنر

گروه آموزشی فرش

پایان نامه جهت دریافت درجه کارشناسی ارشد

عنوان: رنگرزی لیف پشم با برگ درخت پسته

استاد راهنما: دکتر حسن خاتمی

استاد راهنمای دوم: دکتر احمد اکبری

استاد مشاور: دکتر احمد شاکر اردکانی

دانشجو: مریم اناری

واژه های کلیدی: رنگرزی سنتی، گیاه رنگزا، برگ پسته، لیف پشم، رنگرزی طبیعی.

چکیده:

در سال های اخیر شواهد زیادی مبنی بر تمایل جامعه به استفاده از مواد و تولیدات طبیعی دیده می شود. از دلایل این طبیعت گرایی را می توان جاذبه ذاتی مواد رنگزای طبیعی، توجه به محیط زیست و عدم استفاده جامعه از مواد شیمیایی دانست. همچنین این تمایل را می توان در بازار فرش دستباف و کاربرد رنگ های طبیعی مشاهده نمود. گیاهان رنگزا اهمیت زیادی در رنگرزی الیاف به خصوص لیف پشمی دارند. درخت پسته یکی از این گیاهان به شمار می رود. درخت پسته با نام علمی *Pistacia vera* در محدوده وسیعی از مرکز و شرق کشور کشت می شود. این درخت بومی ایران و سوریه است. برگ های آن از نوع مرکب و از 5 تا 7 برگچه تشکیل شده است. پژوهش حاضر با عنوان « رنگرزی لیف پشمی با برگ درخت پسته» به روش کتابخانه ای-آزمایشگاهی انجام شده و نتایج به صورت توصیفی تحلیل شده اند. عواملی چون تاثیر دما، زمان، غلظت رنگزا، روش های رنگرزی، نوع دندان و ... بررسی شد. مشخصه های رنگی نمونه ها توسط $CIE (L^*a^*b^*)$ محاسبه شد. ثبات شستشویی، ثبات سایشی، ثبات نوری و اثر لکه گذاری برخی از نمونه ها بررسی شد. در ثبات شستشویی نمونه ها تغییر شید داشتند. ثبات نوری نمونه هامتوسط بود. اثر لکه گذاری نمونه رنگ شده با برگ درخت پسته در حد عالی بود. همچنین نمونه ها دارای ثبات سایشی عالی بودند. برگ درخت پسته به عنوان یک ماده رنگزای طبیعی توانایی تولید شید رنگ های زرد، زرد لیمویی، سبز زیتونی، خاکستری، سیاه و کرم را دارد. با توجه به نتایج بیان شده و ویژگی های درخت پسته، همچنین فراوانی و در دسترس بودن آن از برگ درخت پسته به عنوان یک ماده رنگزا می توان استفاده نمود.

